

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DKK1-421/57/11/GG

Warszawa, dnia 3 lutego 2012 r.

DECYZJA Nr DKK - 8/2012

Na podstawie art. 18 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Zespołu Ciepłowni Przemysłowych Carbo-Energia Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej **wydaje zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Zespół Ciepłowni Przemysłowych Carbo-Energia Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej kontroli nad Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej.

UZASADNIENIE

W dniu 4 listopada 2011 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu przez Zespół Ciepłowni Przemysłowych Carbo-Energia Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej (dalej: „Carbo-Energia”) kontroli nad Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej (dalej: „PEC”).

W związku z tym, iż spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, bowiem:

- łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia

przekroczył równowartość 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej także „ustawą antymonopolową”,

- przejęcie przez przedsiębiorcę kontroli nad jednym lub więcej przedsiębiorcami jest jednym ze sposobów koncentracji, określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej,

- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 14 ww. ustawy, powodująca wyłączenie obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji,

zostało wszczęte postępowanie w niniejszej sprawie o czym Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”, zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz.1071 ze zm.) powiadomił Carbo-Energia pismem z dnia 25 listopada 2011 r.

**W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił i zważył,
co następuje:**

Przyczyny i opis transakcji

Niniejsza koncentracja jest wynikiem ogłoszonego w dniu 31 sierpnia 2011 r. przez Prezydenta Rudy Śląskiej zaproszenia do udziału w aukcji (prowadzonej w formie ustnej) w sprawie sprzedaży 27.565 udziałów PEC, stanowiących 70,78% kapitału zakładowego tej Spółki. Aukcję przeprowadzoną w dniu 27 września 2011 r. wygrała Carbo-Energia.

Nabycie udziałów PEC stanowi dla Carbo-Energia inwestycję kapitałową, która będzie zapewniać kontynuację współpracy z Gminą Ruda Śląska w zakresie zaopatrzenia w ciepło, gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne i pewność dostaw ciepła dla odbiorców z terenu Rudy Śląskiej.

Uczestnicy koncentracji

I. Carbo-Energia – aktywny uczestnik koncentracji – podstawowym przedmiotem działania tej Spółki jest wytwarzanie energii cieplnej (ciepła) dla celów przemysłowych i komunalnych oraz działalność handlowa i usługowa (przesył i dystrybucja) w powyższym zakresie. Carbo-Energia prowadzi działalność na terenie Rudy Śląskiej poprzez:

- Elektrociepłownię „Mikołaj” dostarczającą ciepło do sieci ciepłowniczych należących do PEC oraz poprzez własną sieć o długości ok. 195 m do dwóch odbiorców, tj. Carbomech Sp. z o.o. i Śląskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego Sp. z o.o.;
- Ciepłownię „Nowy Wirek” zaopatrującą w ciepło, poprzez własną sieć ciepłowniczą o długości ok. 4,9 km, kopalnię „Halemba-Wirek” oraz dziesięciu odbiorców komunalnych, a także dostarczającą ciepło do sieci należących do PEC¹;
- Ciepłownię „Halemba”, która w 2010 r. poprzez własną sieć ciepłowniczą o długości ok. 2,3 km dostarczała ciepło do kopalni „Halemba-Wirek” i siedmiu odbiorców komunalnych
- Ciepłownię „Wanda” zasilającą w ciepło, poprzez własną sieć ciepłowniczą o długości ok. 5,8 km, kopalnię „Pokój” oraz drobnych odbiorców usytuowanych na terenie kopalni;
- Ciepłownię „Bielszowice” dostarczającą ciepło do sieci ciepłowniczych należących do PEC oraz poprzez własne sieci o długości ok. 9,1 km do kopalni „Bielszowice” i czternastu odbiorców komunalnych (według danych z 2010 r.).

Na terenie Rudy Śląskiej Carbo-Energia prowadzi działalność głównie na rynku wytwarzania (produkcji) ciepła, a poprzez własne sieci ciepłownicze przyłączone do własnych źródeł ciepła działa również na rynku przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła odbiorcom końcowym (komunalnym i przemysłowym). Carbo-Energia ocenia swój udział na terenie Rudy Śląskiej w rynku produkcji ciepła oraz w rynku przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła odpowiednio na ok. 56% i ok. 25%.

¹ według danych z 2010 r.

Poza terenem Rudy Śląskiej Carbo-Energia posiada jedno źródło ciepła, tj. Kotłownię „Wygoda” w Mikołowie zasilającą w ciepło wyłącznie obiekty kopalni „Bielszowice”².

Carbo-Energia nie posiada własnych podmiotów zależnych. Właścicielem wszystkich udziałów Carbo-Energia jest Kompania Węglowa S.A. z siedzibą w Katowicach, która jest spółką dominującą dla własnej grupy kapitałowej (dalej: „Grupa KW”). Wszystkie akcje Kompanii Węglowej S.A. należą do Skarbu Państwa. Kompania Węglowa S.A. koncentruje swoją działalność głównie na rynku wydobywania i sprzedaży węgla kamiennego. W skład Grupy KW wchodzi 35 spółek bezpośrednio i pośrednio kontrolowanych przez Kompanię Węglową S.A., które prowadzą działalność na wielu różnych rynkach produktowych, m.in. takich jak:

- zarządzanie nieruchomościami,
- przetwarzanie danych,
- ubezpieczenia i fundusze emerytalno-rentowe,
- usługi detektywistyczne i ochroniarskie,
- działalność turystyczna i hotelarska,
- transport lądowy,
- przeładunki towarów,
- specjalistyczne roboty budowlane,
- hurtowa sprzedaż paliw ciekłych, gazowych i produktów pochodnych,
- produkcja ciepła (pary wodnej i gorącej wody);
- zagospodarowanie odpadów pogórnictwa,
- wzbogacanie węgla kamiennego,
- odsalanie słonych wód.

II. PEC – pasywny uczestnik koncentracji – przedmiotem działalności tego przedsiębiorcy jest wytwarzanie, przesył, dystrybucja i sprzedaż ciepła odbiorcom komunalnym i przemysłowym. Obszar działania PEC obejmuje teren Rudy Śląskiej. Spółka posiada aktualnie 38 źródeł produkcji ciepła w postaci lokalnych kotłowni o niewielkich mocach, dostarczających ciepło bezpośrednio do końcowych odbiorców (głównie wspólnot mieszkaniowych). Udział PEC w rynku produkcji ciepła na terenie Rudy Śląskiej szacowany jest na ok. 1%.

² kopalnie zaopatrywane w ciepło przez Carbo-Energia należą do Grupy KW, jest to więc działalność na rzecz własnej grupy kapitałowej (sprzedaż wewnątrzgrupowa).

PEC jest właścicielem miejskiej sieci ciepłowniczej o łącznej długości ok. 120,5 km. Głównym dostawcą ciepła dla PEC jest Carbo-Energia, której udział w całkowitych zakupach ciepła dokonanych przez PEC w 2010 r. wynosił ok. 50%. Pozostali producenci dostarczający ciepło do sieci PEC to: Fortum Zabrze S.A. z siedzibą w Zabrzu (ok. 31% udziału w zakupach ciepła w 2010 r.), Tauron Wytwarzanie S.A. z siedzibą w Katowicach (ok. 17% udziału w zakupach ciepła w 2010 r.)³ i Kociołnia „Śląsk” należąca do ZEC Katowice S.A. z siedzibą w Katowicach (ok. 2% udziału w zakupach ciepła w 2010 r.). Podkreślić należy także, iż każdy z dostawców dostarcza ciepło do niezależnych i nie połączonych ze sobą systemów ciepłowniczych. O odrębności poszczególnych systemów świadczy również fakt, iż opłaty w taryfie dla energii cieplnej zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) dla odbiorców są ustalone odrębnie w stosunku do każdego z ww. dostawców (podziału odbiorców ciepła na grupy dokonano m.in. ze względu na źródło ciepła)⁴.

Na terenie Rudy Śląskiej PEC działa głównie w zakresie przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła odbiorcom końcowym. Działalność w powyższym zakresie na tym terenie prowadzi również, jak już wcześniej podano, Carbo-Energia, a także ZEC Katowice S.A. (poprzez sieci ciepłownicze Zakładu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Katowicach). Udział PEC w rynku przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła na terenie Rudy Śląskiej szacowany jest na ok. 68%, a ZEC Katowice S.A. na ok. 6%.

PEC nie posiada podmiotów zależnych. Struktura własnościowa PEC przedstawia się następująco:

- ok. 80% udziałów posiada Gmina Miasta Ruda Śląska,
- ok. 20% należy do Tauron Wytwarzanie S.A. w Katowicach.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

W myśl art. 4 pkt. 9 ustawy antymonopolowej przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane

³ Tauron Wytwarzanie S.A. od dnia 1 czerwca 2011 r. nie jest już dostawcą ciepła dla PEC. Działalność w tym zakresie przejęła Ciepłownia „Halemba” w Rudzie Śląskiej należąca do Carbo-Energia.

⁴ <http://pec.rsl.pl/obrazki/cms/127.zalaczniki.pdf>

na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Mając na względzie definicję rynku właściwego oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w *sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców* (Dz. U. Nr 134, poz. 937) organ antymonopolowy uznał, iż:

A) Przedmiotowa koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek właściwy w układzie horyzontalnym.

Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż działalność uczestników koncentracji pokrywa się w zakresie:

- wytwarzania (produkcji) ciepła na terenie Rudy Śląskiej,
- przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła na terenie Rudy Śląskiej.

Z uwagi na wymagane parametry termiczne, dostawa ciepła realizowana jest sieciami jedynie o zasięgu lokalnym, czyli na stosunkowo niewielką odległość od jego wytwórcy (źródła ciepła). Sieć ciepłownicza zbudowana jest z rurociągów zasilających i powrotnych wypełnionych wodą, pomp pompujących wodę do odbiorców, układów regulacji i układów pomiarowych. Woda jest podgrzewana w źródłach ciepła (elektrociepłowniach, ciepłowniach lub kotłowniach) i dostarczana do odbiorców, a następnie schłodzona wraca do źródła celem ponownego podgrzania. Jest to więc obieg zamknięty i dlatego też sieci ciepłownicze zasilane z różnych, czy nawet tych samych źródeł z reguły nie są połączone. Na odrębność działania poszczególnych sieci ciepłowniczych wskazuje także fakt, iż każda sieć posiada oddzielną taryfę cenową zatwierdzoną przez Prezesa URE.

Każda sieć ciepłownicza połączona ze źródłem ciepła tworzy zamknięty obieg i tym samym wyznacza terytorialny zasięg działania danej sieci, czyli rynek geograficzny dla produkcji ciepła, a także dla przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła odbiorcom końcowym, ponieważ poza systemem sieciowym połączonym z producentem ciepła nie ma innej możliwości przesyłania ciepła w postaci gorącej wody lub pary.

Powyższe uwarunkowania wskazują na to, iż rynki przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła są rynkami lokalnymi o charakterze monopolu naturalnego. Należy zaznaczyć, że takie stanowisko było wielokrotnie prezentowane we wcześniejszych decyzjach Prezesa Urzędu⁵.

Na terenie Rudy Śląskiej uczestnicy koncentracji działają jako producenci ciepła poprzez jedną elektrociepłownię i cztery ciepłownie należące do Carbo-Energia oraz 38 kotłowni o małej mocy należących do PEC. Każde ze źródeł ciepła należących do Carbo-Energia zasilają ciepłem odrębne systemy ciepłownicze, działają więc w warunkach monopolu naturalnego na terenie wyznaczonym przez zasięg tych systemów. Dotyczy to również kotłowni należących do PEC, ponieważ każda z nich niezależnie i bezpośrednio dostarcza ciepło innym odbiorcom.

Jak już wcześniej wyjaśniono na terenie Rudy Śląskiej obaj uczestnicy koncentracji prowadzą również działalność w zakresie przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła. Carbo-Energia i PEC przesyłają ciepło do odbiorców końcowych własnymi systemami (sieciami) ciepłowniczymi, przy czym sieci należące do PEC zasilane są ze źródeł będących własnością Carbo-Energia. Także zatem w odniesieniu do tej działalności znajdują zastosowanie uwarunkowania dotyczące odrębności każdego systemu ciepłowniczego zasilanego z danego źródła ciepła. Można więc powiedzieć, że uczestnicy koncentracji na rynkach przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła wyznaczonych zasięgiem należących do nich systemów ciepłowniczych też działają w warunkach monopolu naturalnego.

Reasumując należy stwierdzić, iż planowana koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek właściwy w układzie horyzontalnym z uwagi na brak wspólnych rynków geograficznych, na których dochodziłoby do sumowania udziałów uczestników koncentracji.

B) Koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym na:

- rynek wytwarzania (produkcji) ciepła w Rudzie Śląskiej,
- rynek przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła w Rudzie Śląskiej.

Podstawową działalnością PEC jest przesył, dystrybucja i sprzedaż ciepła na rynku lokalnym obejmującym teren Rudy Śląskiej, gdzie prawie całe ciepło

⁵ przykładowo w decyzjach: Nr DKK-13/07 z dnia 27.08.2007 r., Nr DKK-7/09 z dnia 23.02.2009 r.

dostarczane przez PEC odbiorcom finalnym pochodzi ze źródeł produkcyjnych należących do Carbo-Energia (jak wskazano powyżej niewielkie ilości ciepła na terenie Rudy Śląskiej PEC wytwarza we własnych kotłowniach, jest ono jednak sprzedawane poprzez inne sieci niż ciepło pochodzące z Carbo-Energia). Pomiędzy uczestnikami koncentracji występują więc relacje typu dostawca – odbiorca na szczeblu produkcji ciepła, na którym działa Carbo-Energia jako producent ciepła oraz na szczeblu zakupu ciepła, na którym działa PEC jako dystrybutor i sprzedawca ciepła dla odbiorców końcowych.

Jak już wcześniej podano na terenie Rudy Śląskiej udział Carbo-Energia w rynku produkcji ciepła wynosi ok. 56%, a udział PEC w rynku przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła wynosi ok. 68%. W praktyce Carbo-Energia dostarczała w 2010 r. ciepło do systemów ciepłowniczych PEC zasilanych z Elektrociepłowni „Mikołaj”, Ciepłowni „Nowy Wirek” oraz Ciepłowni „Bieleiszowice”, dla których była głównym dostawcą⁶.

Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, iż rynki produkcji oraz przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła na terenie Rudy Śląskiej są rynkami właściwymi, na które niniejsza koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym.

C) W przedmiotowej sprawie występują rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ w **układzie konglomeratowym**. Są to lokalne rynki wytwarzania ciepła, na których prowadzi działalność Kompania Węglowa S.A. i Nadwiślańska Spółka Energetyczna Sp. z o.o. w Brzeszczach (z Grupy KW), a mianowicie

- w Rybniku (udział ok. 90%),
- w Pszowie (udział 100%),
- w Markłowicach (udział 100%),
- w Brzeszczach (udział 100%),
- w Libiążu (udział ok. 68%),
- w Woli (udział 100%),
- w Bieruniu Nowym (udział 100%),
- w Lędzinach (udział 100%).

⁶ od 2011 r. Carbo-Energia dostarcza ciepło do sieci PEC z Elektrociepłowni „Mikołaj”, Ciepłowni „Halemba” i Ciepłowni „Bielszowice”.

Ocena skutków planowanej koncentracji

Przepis art. 18 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

Organ antymonopolowy dokonując oceny zasadności wyrażenia zgody na przeprowadzenie niniejszej koncentracji, wziął pod uwagę następujące przesłanki:

W przedmiotowej sprawie brak jest rynków właściwych, na które koncentracja wywierałaby wpływ w układzie horyzontalnym.

Rynkami właściwymi, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym są rynki produkcji oraz przesyłu, dystrybucji i sprzedaży ciepła na terenie Rudy Śląskiej. Ze względu jednak na specyficzny charakter rynku zaopatrzenia w ciepło zarówno producenci, jak i dystrybutorzy ciepła działają w warunkach monopolu naturalnego określonego zasięgiem sieci ciepłowniczych połączonych z danym źródłem ciepła lub należących do przedsiębiorcy zajmującego się dystrybucją ciepła. Charakter monopolu naturalnego tego rynku znajduje także potwierdzenie w taryfach cenowych ustalanych przez Prezesa URE – odrębnie dla każdej sieci ciepłowniczej działającej na danym terenie. Nie zachodzi więc podejrzenie, iż na tak zakreślonym rynku konkurencja zostanie istotnie ograniczona. Koncentracja nie wpłynie bowiem w żaden sposób zarówno na sytuację innych producentów ciepła, jak i podmiotów prowadzących działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji ciepła na terenie Rudy Śląskiej.

Koncentracja będzie wywierać wpływ w układzie konglomeratowym na wskazane w punkcie C uzasadnienia decyzji lokalne rynki wytwarzania ciepła, na których prowadzi działalność Grupa KW. W ocenie organu antymonopolowego silna pozycja Grupy KW na tych rynkach nie będzie miała istotnego wpływu – z uwagi na ich ściśle lokalny charakter – na rynki, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym.

Przy ocenie niniejszej koncentracji Prezes Urzędu uwzględnił także fakt poddania rynku energii cieplnej regulacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz.625 ze zm.).

Jednym z podstawowych narzędzi tej regulacji jest zatwierdzanie taryf przez Prezesa URE. W ocenie organu antymonopolowego sposób kalkulacji taryf oparty na kosztach uzasadnionych, przy określeniu szczegółowego mechanizmu kalkulacji w rozporządzeniach wykonawczych i kontroli tego procesu przez Prezesa URE zapewnia odbiorcom ochronę przed nadmiernym wzrostem cen.

Konkludując należy stwierdzić, że planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 18 ustawy antymonopolowej. Przedsiębiorcy biorący udział w zamierzonej koncentracji nie spotykają się z konkurencją innych przedsiębiorców, a w związku z tym nie można mówić, że w wyniku dokonania tej koncentracji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji. Zmiana nastąpi jedynie po stronie struktury własnościowej.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów* w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.), od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*

Otrzymuje:

Zespół Ciepłowni Przemysłowych
Carbo-Energia Sp. z o.o.
ul. Szyb Walenty 32
41-700 Ruda Śląska